

**ESIPUHE KIRJASEN
„VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTIEN TEHTÄVÄT“
TOISEEN PAINOKSEEN**

On kulunut tasan viisi vuotta siitä, kun tämä kirjanen, joka nyt agitaatiotarpeiden vuoksi ilmestyy toisena painoksesta, on kirjoitettu. Tänä lyhyenä aikana nuori työväenliikemme on ottanut niin valtavan askeleen eteenpäin, Venäjän sosialidemokratian asemassa ja sen voimien tilassa on tapahtunut niin syvällisiä muutoksia, että tuntuu ehkä kummalliselta, miten on voinut käydä tarpeelliseksi yksinkertaisesti painattaa uudestaan vanha kirjanen. Eivätkö „Venäjän sosialidemokraattien tehtävät” vuonna 1902 ole todellakaan lainkaan muuttuneet vuoteen 1897 verrattuna? Eivätkö itsensä tekijän katsomukset tässä suhteessa ole menneet eteenpäin askeltakaan, tekijän, joka silloin teki yhteenvetoja vasta „ensimmäisestä kokemuksestaan” puoluetoimintansa alalla?

Tällaisia (tai tämän tapaisia) kysymyksiä herää todennäköisesti useammalla kuin yhdellä lukijalla ja näihin kysymyksiin vastataksemme on meidän viitattava kirjaseen „Mitä on tehtävä?” ja täydennettävä yhtä ja toista siellä sanottua. Viitattava osoittaaksemme tekijän esittämät katsomukset sosialidemokratian *nykypäivien* tehtävistä: täydennettävä siinä sanottua (ss. 31—32, 121, 138)* niistä olosuhteista, joissa nyt uudestaan julkaistava kirjanen on kirjoitettu, sekä sen suhteesta erikoiseen „kauteen” Venäjän sosialidemokratian kehityksessä. Tällaisia kausia yleensä olen sanotussa kirjasesä („Mitä on tehtävä?”) maininnut neljä, ja niistä viimeinen koskee „nykyisyyttä ja osaksi tulevaisuutta”, kolmanneksi kaudeksi on sanottu

* Ks. Teokset, 5. osa, ss. 379—380, 489, 510. *Toim.*

„ekonomistisen” suuntauksen herruutta (tai ainakin sen laajaa leviämistä), alkaen vuodesta 1897—1898, toiseksi kaudeksi vuosia 1894—1898 ja ensimmäiseksi 1884—1894. Toisella kaudella emme huomaa erimielisyyksiä itsensä sosialidemokraattien keskuudessa, mikä erottaa sen kolmannesta kaudesta. Sosialidemokratia oli silloin aatteellisesti yhtenäinen ja samaan aikaan tehtiin yritys saada aikaan myös käytännöllinen, organisatorinen yhtenäisyys (Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen perustaminen). Sosialidemokraattien päähuomiota ei silloin suunnattu niiden tai näiden puolueen sisäisten kysymysten selvittämiseen ja ratkaisemiseen (kuten kolmannella kaudella), vaan aatteelliseen taisteluun sosialidemokratian vastustajia vastaan toisaalta ja käytännöllisen puolueuuden kehittämiseen toisaalta.

Sosialidemokraattien teorian ja käytännön välillä ei ole ollut sitä antagonismia, joka oli olemassa „ekonomismin” kaudella.

Tämä kirjanen onkin sosialidemokratian silloisen aseman ja silloisten „tehtävien” erikoisuuksien heijastusta. Kirjanen kehoittaa syventämään ja laajentamaan käytännöllistä työtä katsomatta tässä minkäänlaiseksi „esteeksi” sitä, ettei ole selvitetty joitain yleisiä katsantokantoja, periaatteita ja teorioita, katsomatta vaikeudeksi (jota ei silloin ollut) poliittisen ja taloudellisen taistelun yhteenkietomistä. Kirjanen kääntyy periaatteellisine selityksineen sosialidemokratian vastustajien, narodnajavoljalaisten ja narodnojepravolaisten, puoleen pyrkien hälventämään niitä väärinkäsityksiä ja ennakkoluuloja, jotka pakoittavat heitä välttelemään uutta liikettä.

Ja niinpä nykyään, kun „ekonomismin” kausi on nähtävästi päättymässä, sosialidemokraattien kanta on taas samanluontoinen kuin viisi vuotta sitten. Tietenkin ne tehtävät, jotka ovat nyt suoritettavanamme, ovat tavattomasti monimutkaisempia, vastaten sitä jättiläismäistä liikkeen kasvua, joka on tänä aikana tapahtunut,— mutta nykyhetken peruserikoisuudet toistavat laajemmalla perustalla ja suuremmissa mittasuhteissa „toisen” kauden erikoisuuksia. Epäsuhde teoriamme, ohjelmamme, taktillisten tehtävien ja käytännön väliltä häviää sikäli kuin häviää ekonomismi. Me voimme ja meidän tulee taas rohkeasti kehoittaa syventämään ja laajentamaan käytännöllistä työtä,

sillä tämän työn teoreettisten edellytysten raivaus on jo huomattavalta osaltaan suoritettu. Meidän on taas kiinnitettävä erikoista huomiota Venäjällä oleviin ei-sosialidemokraattisiin illegaalsiin suuntauksiin, ja tällöin ovat edesämme itse asiassa taas samat,— mutta vain paljon kehittyneemmät, muotoutuneemmat, „kypsyneemmät”,— suuntaukset kuin viime vuosisadan 90-luvun ensimmäisellä puoliskolla.

Vanhojen vaatteidensa riisumisprosessissa ovat narodnajavoljalaiset päässeet niin pitkälle, että ovat muuttuneet „sosialistivallankumouksellisiksi”, aivan kuin jo itse tällä nimellä osoittaen, että he ovat jääneet puolitiehen. Vanhasta („venäläisestä” sosialismista) he ovat irtaantuneet, mutta uuteen (sosialidemokratiaan) eivät ole yhtyneet. Ainoan vallankumouksellisen sosialismiteorian, jonka nykyinen ihmiskunta tuntee, s.o. marxilaisuuden, he luovuttavat arkistoon porvarillisen („sosialisti-”!) ja opportunistisen („vallankumoukselliset”!) arvostelun perusteella. Aatteettomuus ja periaatteettomuus johtavat heidät käytännössä „vallankumoukselliseen seikkailuun”, joka ilmenee heidän yrityksissään katsoa samanarvoisiksi sellaiset sosiaaliset kerrokset ja luokat kuin intelligenssi, proletariaatti ja talonpoikaisto, heidän meluisassa „systemaattisen” terrorin saarnaamisessaan, heidän erinomaisessa agraari-minimiohjelmassaan (maan sosialisointi — osuuskunnat — maaosuuteen kiinnittäminen. Ks. „Iskran” 23. ja 24. numeroa *), heidän suhtautumisessaan liberaaleihin (ks. „Revoljutsionnaja Rossiija” № 9 sekä hra Zhitlovskin arvostelua „Osvobozhdenijesta” „Sozialistische Monatsheften”⁵⁰ 9. numerossa) ja monessa muussa, mistä meidän on todennäköisesti puhuttava vielä monta kertaa. Venäjällä on vielä niin paljon sosiaalisia aineksia ja ehtoja, jotka ovat maa-peränä intelligenttiselle horjunnalle, synnyttävät radikaalis-mielisissä henkilöissä halua sovittaa yhteen aikansa elänyt vanha ja eloton muodikas, estävät heitä liittämästä työtään yhteen luokkataistelua käyvän proletariaatin kanssa,— että Venäjän sosialidemokratian täytyy vielä ottaa huomioon sellainen tai sellaiset suuntaukset kuin „sosiaalis-vallankumouksellinen” suuntaus, kunnes kapitalistinen kehitys ja

* Ks. tätä osaa, ss. 170—191. *Toim.*

luokkaristiriitojen kärjistyminen vie kaiken maaperän niiden alta.

Narodnojepravolaiset, jotka vuonna 1897 olivat ainakin yhtä epämääräisiä (ks. alempana, ss. 20—22)* kuin nykyiset sosialistivallankumoukselliset, joutuivat sen tähden hyvin pian pois näyttämöltä. Mutta heidän „selväjärkinen” ajatuksensa — erottaa täydellisesti poliittisen vapauden vaatimus sosialismista — ei ole kuollut eikä ole voinut kuolla, sillä liberaalis-demokraattiset virtaukset Venäjällä suur- ja pienporvariston mitä erilaisimpien kerrosten keskuudessa ovat hyvin voimakkaita ja yhä vain voimistuvat. Sen vuoksi on narodnojepravolaisten laillisena perillisenä, heidän asiansa tietynä, johdonmukaisena, kypsäksi kehittyneenä jatkajana liberaalinen „Osvobozhdenije”⁵¹, joka haluaa ryhmittää ympärilleen porvarillisen opposition edustajat Venäjällä. Ja yhtä kiertämättömästi kuin lakastuu ja kuoleentuu vanha, reformia edeltänyt Venäjä, patriarkaalinen talonpoikaisto ja vanhantyyppinen intelligenssi, joka voi yhtä hyvin viehättyä sekä yhteisöön että maatalousosuuskuntiin kuin myös „tavoittamattomaan” terroriin,— yhtä kiertämättömästi kasvavat ja kypsyvät kapitalistisen Venäjän omistavat luokat, porvaristo ja pikkuporvaristo, niiden selväjärkinen liberalismi, joka alkaa tajuta, ettei ole järkevää ylläpitää tylsää, villiä ja kallista absoluuttista hallitusta, joka ei missään määrin varjele sosialismilta,— niiden vaatimat luokkataistelun ja luokkaherruuden eurooppalaiset muodot,— niiden synnynäinen (proletariaatin heräämisen ja kasvun kaudella) pyrkimys peittää omat porvarilliset luokkaetunsa kieltämällä yleensä luokkataistelun.

Tämän vuoksi meillä on aihetta kiittääkin herroja liberaalisia tilanherroja, jotka yrittävät perustaa „perustuslailista zemstvopuoluetta”. Ensinnäkin — alkakaamme vähiten tärkeästä — me kiitämme heitä siitä, että he ovat korjanneet pois Venäjän sosialidemokratialta hra Struven muuttaen hänet lopullisesti kvasi-marxilaisesta liberaaliksi ja autta-
neet meitä osoittamaan elävän esimerkin avulla kaikille ja jokaiselle bernsteiniläisyyden oikean merkityksen yleensä ja venäläisen bernsteiniläisyyden merkityksen erikoisesti. Toiseksi, pyrkiessään tekemään Venäjän porvariston eri

* Ks. Teokset, 2. osa, ss. 320—321. *Toim.*

kerroksia tietoisesti liberaalisiksi, „Osvobozhdenije” auttaa siten meitä jouduttamaan yhä suurempien työläisjoukkojen muuttamista tietoisiksi sosialisteiksi. Meillä on ollut ja on niin paljon löyhää, liberaalis-narodnikkilaista kvasi-sosialismia, että siihen verrattuna uusi liberaalinen suuntaus on ilmeinen askel eteenpäin. Työläisille käy nyt niin helpoksi demonstroida havainnollisesti Venäjän liberaalista ja demokraattista porvaristoa, selittää itsenäisen poliittisen työväenpuolueen välttämättömyyttä, puolueen, joka on yhtä kansainvälisen sosialidemokratian kanssa,— nyt käy niin yksinkertaiseksi kehoittaa intelligenttejä määrittelemään päättävästi kantansa: liberalismi tai sosialidemokratia,— näiden kahden kasvavan ja voimistuvan „antipodin” jauhinkivet tulevat niin nopeasti survomaan puolinaiset teoriat ja suuntauokset. Kolmanneksi,— ja tämä tietysti on tärkeintä — me kiitämme liberaaleja, jos he oppositiollaan horjuttavat itsevaltiuden liittoa eräiden porvaris- ja intelligenssikerrosten kanssa. Sanomme „jos”, sillä keikailemalla itsevaltiuden edessä, ylistelemällä rauhallista kulttuurityötä, käymällä sotaa „tendenssimäisiä” vallankumouksellisia vastaan j.n.e. liberaalit eivät horjuta niinkään paljon itsevaltiutta, kuin taistelua itsevaltiutta vastaan. Kun me järkkymättömästi ja hellittämättömästi paljastamme liberaalien kaikkinaista puolinaisuutta, kaikkia heidän yrityksiään lihakoida hallituksen edessä, niin siten me teemmekin tehottomaksi tätä herrojen liberaalisten porvarien poliittisen toiminnan petturuuspuolta, siten me paralisoimme heidän vasemman kätensä ja turvaamme suuremmat tulokset heidän oikean kätensä työstä.

Näin ollen ovat sekä narodnajavoljalaiset että narodnojepravolaiset ottaneet erittäin pitkiä askelia eteenpäin todellisten pyrkimystensä ja todellisen olemuksensa kehittämisen, määrittelyn ja muotoilun mielessä. Se taistelu, joka viime vuosisadan 90-luvulla oli taistelua vallankumouksellisen nuorison pienten kerhojen välillä, uusiintuu nyt kypsyeiden poliittisten suuntausten ja oikeiden poliittisten puolueiden välisenä ratkaisevana taisteluna.

Siksipä „Tehtävien” julkaisemisesta uudelleen on hyötyä ehkä siinäkin suhteessa, että se muistuttaa puolueen nuorille jäsenille puolueen äskeisestä menneisyydestä, se osoittaa, kuinka on syntynyt se vasta nyt täydellisesti muotoutunut sosialidemokraattien asema toisten suuntausten joukossa,

auttaa kirkkaammin ja selväpiirteisemmin käsittämään nykyhetken „tehtävät”, jotka ovat olemukseltaan samanluontoisia, mutta monimutkaisempia.

Sosialidemokratian tehtäväksi tulee nyt erikoisen tiukasti lopettaa kaikenlainen hajaannus ja horjunta omassa keskuudessa, liittyä tiukasti ja yhteensulautua organisatorisesti vallankumouksellisen marxilaisuuden lipun alle,— suunnata kaikki ponnistukset kaikkien käytännöllisesti työskentelevien sosialidemokraattien yhdistämiseen, heidän toimintansa syventämiseen ja laajentamiseen, minkä ohessa on kiinnitettävä vakavaa huomiota siihen, että tehtäisiin mahdollisimman laajoille intelligentti- ja työläisjoukoille selväksi, mikä todellinen merkitys on kahdella ylempänä mainitulla suuntauksella, jotka sosialidemokratian on jo kauan sitten pitänyt ottaa laskuihinsa.

Elokuu 1902.

*Julkaistu ensi kerran joulukuussa 1902
Venäjän sosialidemokratian ulkomaisen
liigan julkaisemassa kirjasssa*

*Julkaistaan
kirjaseen tekstin mukaan*
